

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2019-03-15

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Lena Moore samt justitierådet Dag Mattsson

Ansvar för miljöskador i Sveriges ekonomiska zon

Enligt en lagrådsremiss den 28 februari 2019 har regeringen (Miljö- och energidepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i miljöbalken.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Christoffer Sheats.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås ändringar i miljöbalken, vilka innebär bl.a. att balkens bestämmelser ska tillämpas i fråga om allvariga miljöskador i Sveriges ekonomiska zon. Bakgrunden till förslaget i

den delen är den granskning Europeiska kommissionen gjort av Sveriges genomförande av offshoredirektivet i den del det avser ändringen i miljöansvarsdirektivet.

Genom den nya 10 kap. 22 § görs bestämmelserna i miljöbalken tillämpliga även i Sveriges ekonomiska zon i fråga om allvarliga miljöskador enligt 10 kap. 1 § andra stycket 2. Den nya paragrafen föregås av en ny rubrik Allvarliga miljöskador i Sveriges ekonomiska zon.

Paragrafen bör inte placeras sist i kapitlet, efter bestämmelser om undantag och ansvarsbegränsningar (19 och 20 §§) och bemyndiganden (21 §). För att paragrafen ska bättre passa in i kapitlets struktur föreslår Lagrådet att den jämte den nya rubriken placeras efter 18 §, som en ny 18 a §.

Miljöbalken är tillämplig endast på svenskt territorium. I enstaka fall kan tillämpningsområdet sträcka sig utanför detta territorium, vilket kan följa av balkens egna regler eller av annan lag. 1 kap. 2 § andra stycket miljöbalken innehåller en upplysning om att bestämmelser om balkens tillämpning utanför territorialgränsen finns i bl.a. lagen om Sveriges ekonomiska zon. Detta andra stycke ska nu tillföras en upplysning om den nya 10 kap. 22 § (10 kap. 18 a § enligt Lagrådets förslag).

Bestämmelserna i 10 § lagen om Sveriges ekonomiska zon föregås av rubriken Folkrättsliga grundsatser. I första stycket anges bl.a. att tillämpningen av lagen inte får medföra någon inskränkning av de enligt folkrätten gällande rättigheterna till fri sjöfart i den ekonomiska zonen m.m. I andra stycket anges att detsamma gäller i fråga om bl.a. tillämpningen av de bestämmelser i miljöbalken som anges i 3 § i lagen. I den paragrafen finns en uppräkningslista i punkterna 1–5 av

bestämmelser i miljöbalken och annan lagstiftning som ska tillämpas till skydd för den marina miljön.

Eftersom miljöbalken nu genom den nya 10 kap. 22 § (10 kap. 18 a § enligt Lagrådets förslag) görs tillämplig i den ekonomiska zonen i fråga om angivna allvarliga miljöskador bör 3 § lagen om Sveriges ekonomiska zon tillföras en hänvisning också till den nya paragrafen, förslagsvis som en ny punkt 3. Därigenom tydliggörs, så långt det är möjligt, att verksamhet utanför Sveriges sjöterritorium men i den ekonomiska zonen också har en folkrättslig dimension.